

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
Dyddiad:	25 Mehefin 2026
Pwnc:	Adroddiad Archwilio Mewnol Blynyddol 2025-26
Pennaeth Gwasanaeth:	Marc Jones Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 MarcJones@ynysmon.llyw.cymru
Awdur yr Adroddiad:	Marion Pryor Pennaeth Archwilio a Risg MarionPryor@ynysmon.llyw.cymru
<p>Natur a Rheswm dros Adrodd: Mae Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn nodi bod rhaid i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio oruchwylio holl drefniadau archwilio mewnol y Cyngor. Mae cylch gorchwyl y Pwyllgor yn gofyn iddo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adolygu adroddiad blynyddol gan y Pennaeth Archwilio a Risg ar berfformiad archwilio mewnol (3.4.8.10.6). • Ystyried yr arfarniad o briodoldeb ac effeithiolrwydd cyffredinol prosesau llywodraethu, rheoli risg a fframwaith reoli'r Cyngor, a'r gwaith sy'n cefnogi'r asesiad hwn, ac ystyried hyn wrth adolygu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol (3.4.8.10.7). • Asesu lefel y gydymffurfiaeth â safonau archwilio mewnol perthnasol a chanlyniadau'r Rhaglen Sicrhau Ansawdd a Gwella, sy'n cefnogi dibynadwyedd casgliadau archwilio mewnol (3.4.8.10.8). <p>Yn ychwanegol at hyn, mae 'Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang yn Sector Cyhoeddus y DU'¹ yn gofyn i bob prif swyddog archwilio ddod i gasgliad ynglŷn ag effeithiolrwydd llywodraethu, rheoli risg a/neu reolaeth ar lefel y sefydliad.</p>	

1. Rhagarweiniad

- 1.1. Mae'r adroddiad hwn yn darparu Adroddiad Archwilio Mewnol Blynyddol 2025-26 i'r Pwyllgor, yn ogystal â safbwynt cyffredinol y Pennaeth Archwilio a Risg ar briodoldeb ac effeithiolrwydd fframwaith llywodraethu'r Cyngor, sut mae'n rheoli risg a rheolaeth yn ystod y flwyddyn.
- 1.2. Yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod y flwyddyn a'r sicrwydd a ddarparwyd, ar gyfer y 12 mis a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2026, barn Pennaeth Archwilio a Risg

¹ 'Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang yn Sector Cyhoeddus y DU' newydd yn berthnasol, sef fframwaith sy'n seiliedig ar y [Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang](#) (GIAS), a gyhoeddwyd gan Sefydliad yr Archwilwyr Mewnol (IIA), [Nodyn Cymhwyso – Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang yn Sector Cyhoeddus y DU](#), a gyhoeddwyd gan y Gosodwyr Safonau Archwilio Mewnol Perthnasol (RIASS) a [Chod CIPFA ar Lywodraethu Archwilio Mewnol](#), sydd yn darparu gofynion penodol sy'n berthnasol i'r sector llywodraeth leol.

Cyngor Sir Ynys Môn yw bod gan y sefydliad fframwaith ddigonol ac effeithiol ar gyfer rheoli risg, llywodraethu a rheolaeth fewnol.

- 1.3. Er nad wyf yn ystyried bod unrhyw feysydd o bryder corfforaethol sylweddol, mae angen cyflwyno neu wella rheolaethau mewnol mewn rhai meysydd i sicrhau bod amcanion yn cael eu cyflawni, a'u bod yn cael eu monitro. Nid oes unrhyw amodau ar y farn hon.
- 1.4. Yn ogystal, yn dilyn asesiad mewnol, mae'r swyddogaeth archwilio mewnol yn 'cydymffurfio'n gyffredinol' â Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang yn Sector Cyhoeddus y DU.

2. Argymhelliad

- 2.1. Bod y Pwyllgor yn ystyried ac yn gwneud sylwadau ar adroddiad blynyddol y Pennaeth Archwilio a Risg a'i 'safbwynt' cyffredinol, yn bennaf er mwyn cynorthwyo'r Pwyllgor wrth adolygu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol:
  - crynodeb o'r gwaith a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn a'r sicrwydd a ddarparwyd.
  - y safbwynt cyffredinol.
  - perfformiad y swyddogaeth archwilio mewnol, yn bennaf, nodi lefel y gydymffurfiaeth â Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang yn Sector Cyhoeddus y DU.

Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol

2025-26

Mehefin 2026

Marion Pryor BA MA CMIIA CPFA ACFS

Pennaeth Archwilio a Risg

Cynnwys

Cyflwyniad _____	2
Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol 2025 -26_____	3
Materion perthnasol wrth baratoi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol_	4
Sail Fy Marn _____	4
Y Drydedd Linell Sicrwydd - archwilio risgiau strategol a gwaith archwilio arall _____	4
Adnoddau, capasiti a sgiliau_____	8
Cadarnhad o annibyniaeth sefydliadol, llinellau adrodd, a gwrthrychedd. _	8
Rhaglen Sicrhau Ansawdd a Gwella _____	9
Cyflawni'r Strategaeth Archwilio Mewnol _____	11
Heriau a chyfleoedd i'r dyfodol _____	12
Atodiad A: Diffiniad o Raddfeydd Sicrwydd 2025-26_____	13
Atodiad B: Map Sicrwydd (Trydedd Linell) - Risgiau Gweddilliol Coch ac Ambr yn y Gofrestr Risg Strategol 2025-26_____	14
Atodiad C: Gwaith Archwilio Mewnol Arall yn 2025-26_____	17

Cyflwyniad

1. Mae'r [Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang](#) (GIAS), a gyflwynwyd yn sector cyhoeddus y DU drwy'r [Nodyn Cymhwys](#) a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2025, yn ei gwneud hi'n ofynnol i'r prif swyddog archwilio (y Pennaeth Archwilio) ddarparu adroddiad blynyddol sy'n cefnogi barn flynyddol y sefydliad ac sy'n gydnaws â'r disgwyliadau llywodraethiant sydd wedi'u nodi yn y Safonau.
2. Mae'r Nodyn Cymhwys hefyd yn rhoi cyfarwyddyd i gyrff yn y sector llywodraeth leol ddefnyddio [Cod Ymarfer CIPFA ar gyfer Archwilio Mewnol yn Llywodraeth Leol y DU](#) er mwyn cefnogi awdurdodau i sefydlu eu trefniadau archwilio mewnol a darparu trosolwg a chefnogaeth i archwilio mewnol.
3. Gyda'i gilydd, mae hyn yn cynnwys:
  - [Barn archwilio mewnol](#) clir ynglŷn â digonolrwydd ac effeithiolrwydd trefniadau llywodraethiant, prosesau rheoli risg a rheoli sy'n cyd-fynd â blwyddyn ariannol y sefydliad.
  - Unrhyw [faterion](#) perthnasol wrth baratoi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.
  - Unrhyw risgiau sylweddol, problemau rheoli neu [gyfyngiadau](#) a all effeithio ar y farn flynyddol.
  - Tystiolaeth o'r modd yr aethpwyd ati i gyflawni'r mandad archwilio mewnol, yn cynnwys [gwaith sgopio](#), y math o [wasanaethau](#) a ddarparwyd a'r [sicrwydd](#) a roddwyd.
  - Crynodeb o [adnoddau, capasiti a sgiliau](#), er mwyn dangos bod y swyddogaeth archwilio mewnol wedi'i staffio'n ddigonol ac yn gymwys i gyflawni ei fandad.
  - Cadarnhad o [annibyniaeth sefydliadol](#), [llinellau adrodd](#), a'r modd y mae'r prif swyddog archwilio wedi sicrhau [gwrthrychedd](#).

- Canlyniadau'r [Rhaglen Sicrhau Ansawdd a Gwella](#).
  - Adrodd ar hynt y [Strategaeth Archwilio Mewnol](#), yn cynnwys sut mae gweithgareddau archwilio mewnol wedi cefnogi amcanion y sefydliad a disgwyliadau rhanddeiliaid.
4. Gyda'i gilydd, mae'r elfennau hyn yn sicrhau bod yr adroddiad blynyddol yn darparu barn gadarn, seiliedig ar dystiolaeth ac yn cydymffurfio â'r Safonau Archwilio Mewnol yn Sector Cyhoeddus y DU.

Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol 2025 -26

Ar gyfer y 12 mis a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2026, barn Pennaeth Archwilio a Risg Cyngor Sir Ynys Môn yw bod gan y sefydliad fframwaith digonol ac effeithiol ar gyfer rheoli risg, llywodraethu a rheolaeth fewnol.

Er nad wyf yn ystyried bod unrhyw feysydd y mae pryder corfforaethol sylweddol yn eu cylch, mae angen cyflwyno neu wella rheolaethau mewnol mewn rhai meysydd er mwyn sicrhau bod amcanion yn cael eu cyflawni, a'u bod yn cael eu monitro.

Mae hon yn farn ddiamod.

Materion perthnasol wrth baratoi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol

5. Nid oes unrhyw faterion o risg uchel nac effaith sylweddol sydd angen eu crybwyll yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.
6. Yn ystod 2025-26, rydym o'r farn bod uwch reolwyr yn y cyngor yn gefnogol ac yn ymatebol i'r materion rydym wedi'u codi. Mae gennym berthynas dda gyda rheolwyr; maent yn barod i drafod y meysydd hynny sydd, yn eu barn nhw, yn debygol o achosi problemau, ac maent yn ystyried canlyniadau ein gwaith fel cyfle i wneud gwelliannau.
7. Rydym wedi cael ein comisiynu hefyd i wneud gwaith ymgynghorol yn ystod y flwyddyn ar gais rheolwyr ac mae hynny'n arwydd pendant bod rheolwyr yn barod i weithio gydag Archwilio Mewnol i sefydlu amgylcheddau risg a rheolaeth da.

Sail Fy Marn

Cwmpas

8. Rydw i wedi cyrraedd fy marn trwy ystyried y gwaith a'r gweithgareddau a gyflawnwyd gennym yn ystod y flwyddyn ac maent yn cael eu trafod ymhellach dan y pennawd y [Drydedd Linell Sicrwydd](#) isod.
9. Nid yw'r farn yn awgrymu ein bod wedi adolygu'r holl risgiau a sicrwydd yn ymwneud â'r cyngor. Mae'n deillio'n sylweddol o bennu strategaeth ar sail risg, y mae rheolwyr wedi cyfrannu ati ac a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ym mis [Mehafin 2025](#). Dylai ddarparu sicrwydd rhesymol, yn amodol ar y cyfyngiadau cynhenid isod.

Cyfyngiadau

10. Dim ond y materion a ddaeth i'n sylw wrth i ni gyflawni ein gwaith a'n gweithgareddau o fewn y cyngor a godir yn yr adroddiad hwn. Nid ydynt o reidrwydd yn ddatganiad cynhwysfawr o'r holl wendidau sy'n bodoli neu'r holl welliannau y gellir eu gwneud. Ni ddylid ystyried chwaith bod yr adroddiad hwn, nac ein gwaith, yn disodli cyfrifoldeb rheolwyr i roi arferion rheoli mewnol cadarn ar waith. Pwysleisiwn mai cyfrifoldeb rheolwyr yw sicrhau system gadarn o reolaethau mewnol ac ni ddylid dibynnu ar ein gwaith i nodi'r holl gryfderau a gwendidau a all fodoli.

Y Drydedd Linell Sicrwydd - archwilio risgiau strategol a gwaith archwilio arall

11. Er mwyn cael sicrwydd digonol fel sail i'r farn, roedd yn rhaid ystyried adolygiadau archwilio mewnol o'r risgiau strategol a

gwaith archwilio arall, a'r raddfa sicrwydd a ddarparwyd. Mae diffiniadau o raddfeydd sicrwydd oedd ar waith yn 2025-26 i'w gweld yn [Atodiad A](#).

Archwilio risgiau strategol

12. Ein nod yw archwilio 80% o risgiau gweddilliol coch ac ambr yn ystod cylch dwy flynedd.
13. Yn ystod 2025-26, yn dilyn cynnal adolygiad cynhwysfawr o risgiau'r cyngor wrth gyflawni ei flaenoriaethau corfforaethol, barnwyd bod 11 ohonynt â gradd risg gweddilliol coch neu ambr a chawsant eu cofnodi yn y gofrestr risgiau strategol.
14. Mae corff allanol wedi darparu sicrwydd ar gyfer un risg strategol; drwy weithio mewn partneriaeth mae'r cyngor a CLILC wedi comisiynu *Netherwood Sustainable Futures* i gynnal adolygiad annibynnol o Gynllun Strategol Sero Net y Cyngor 2022 - 2025. Darparodd yr adolygiad sicrwydd i'r cyngor ei fod yn symud i'r cyfeiriad cywir er mwyn cwrdd â'i amcanion Sero Net a chynigwyd argymhellion er mwyn gwella ei ddull.
15. Daeth yr adolygiad i'r casgliad er bod y cyngor wedi gwneud cynnydd cyflym i gadarnhau bod Sero Net yn flaenoriaeth gorfforaethol, ni fydd yn bosib cyrraedd y targed Sero Net erbyn 2030, oherwydd allyriadau Cwmpas 3 y gadwyn gyflenwi a phrinder tir ar gyfer atafaelu carbon. Defnyddiwyd argymhellion yr adolygiad fel sail i ddatblygu Cynllun Strategol Tuag at Sero Net newydd ar gyfer 2026 - 2031.
16. Fe wnaethom adolygu 8 (80%) o'r 10 risg gweddilliol coch ac ambr (8 / 80% yn 2024-25) dros gyfnod o 24 mis. (Manylion yn [Atodiad B](#)).
17. Roeddem yn gallu darparu sicrwydd 'Rhesymol' bod y cyngor yn rheoli pob risg strategol, namyn un, a adolygwyd gennym yn effeithiol.

18. Fe wnaethom ddarparu sicrwydd 'Cyfyngedig' ar gyfer un archwiliad - Diogelwch TGCh mewn Ysgolion Uwchradd, a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2025. Cwblhawyd y darn hwn o waith ar ein rhan gan Dîm Archwilio TG Cyngor Salford. Daethant i'r casgliad nad yw ysgolion uwchradd, at ei gilydd, yn lliniaru'r prif risgiau sy'n gysylltiedig â threfniadau llywodraethu, isadeiledd a diogelwch TGCh i lefel dderbyniol. Roedd pryderon yn gysylltiedig â mesurau rheoli diogelwch TGCh allweddol, yn ogystal â risgiau diogelu posib.
19. Cyflwynodd y cyngor nifer o fentrau i wella gwasanaethau TGCh mewn ysgolion i fynd i'r afael â'r risgiau a nodwyd. Fodd bynnag, gan fod y prosiectau hyn yn rhai tymor canolig, nid ydynt yn lliniaru'r heriau presennol ar unwaith.
20. Rydym wrthi'n cynnal adolygiad dilynol ar y cyd â'r tîm Archwilio TG yng Nghyngor Salford i asesu'r cynnydd o ran mynd i'r afael â'r materion a risgiau a godwyd.

Gwaith archwilio arall

21. Fe wnaethom adolygu meysydd allweddol eraill o weithgareddau'r cyngor hefyd, yn cynnwys meysydd yr oedd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 a'r Tîm Arweinyddiaeth wedi codi pryderon yn eu cylch (manylion yn [Atodiad C](#)).
22. O'r naw archwiliad (11 yn 2024-25) o'r math hwn a gynhaliwyd yn 2025-26, roeddem yn gallu rhoi'r sicrwydd canlynol:
  - Un gyda sicrwydd 'Sylweddol' (dim yn 2024-25),
  - Pump gyda sicrwydd 'Rhesymol' (wyth yn 2024-25),
  - Tri gyda sicrwydd 'Cyfyngedig' (tri yn 2024-25).
23. Mae'r tri adroddiad sicrwydd 'Cyfyngedig' yn ymwneud â:
  - **Gweinyddu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl.** Yn dilyn yr archwiliad gwreiddiol ym mis Ebrill 2024, cynhaliom adolygiad

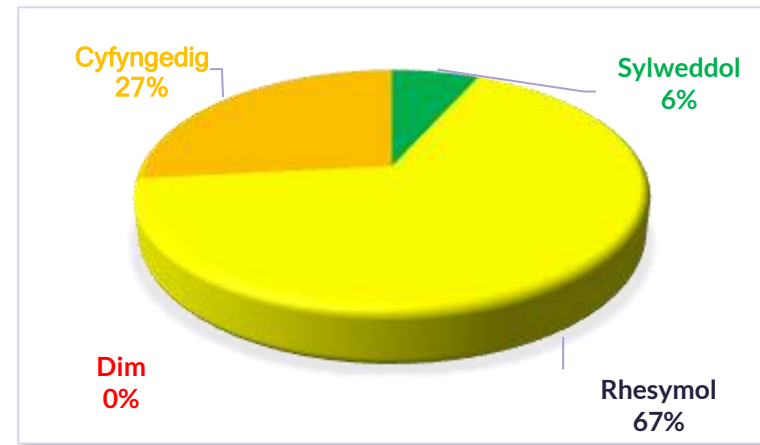
dilynol ym mis Mawrth 2025. Cynhaliom adolygiad dilynol pellach yn 2025-26, ond nid yw'r gwaith a gwblhawyd yn ddigonol i gynyddu'r raddfa sicrwydd. Gofynnwyd i'r Pennaeth Gwasanaeth ddarparu diweddariad llafar yng nghyfarfodydd y pwyllgor ym mis Mehefin a Gorffennaf 2026, ac mae trydydd adolygiad dilynol ar y gweill ym mis Medi 2026.

- **Rheoli Cyflenwyr TG.** Yn dilyn yr archwiliad gwreiddiol ym mis Ebrill 2024, cynhaliom adolygiad dilynol ym mis Mawrth 2025. Roedd y materion a risgiau gweddilliol a godwyd yn ymwneud â chaffael o fewn y cyngor cyfan a'r swydd Rheolwr Craffu Corfforaethol sydd yn dal i fod yn wag. Cafodd archwiliad pellach ei ohirio tan 2026-27, ar ôl penodi i'r rôl.
- **Cyllid Gofal Cymdeithasol Oedolion: Aseidiadau Ariannol - Gofal Preswyl a Nyrsio.** Daeth ein hadolygiad i'r casgliad bod y cyngor yn cymryd camau i wella ei drefniadau ar gyfer codi ac adennill ffioedd cartrefi gofal preswyl, serch hynny nid yw'r newidiadau hyn wedi'u gwireddu'n llawn eto. Mae'r gwasanaeth yn cydnabod bod angen gwelliannau pellach, yn benodol er mwyn lleihau'r ôl-groniad presennol i sicrhau bod y cyngor yn adennill yr arian sy'n ddyledus iddo. Gan mai gwir achos yr ôl-groniad yw diffyg staff mae'r gwasanaeth wedi cytuno i recriwtio aelod staff am gyfnod penodol i fynd i'r afael ag o. Mae adolygiad dilynol ar y gweill er mwyn asesu'r cynnydd o ran mynd i'r afael â'r materion a risgiau a godwyd.

Graddfeydd Sicrwydd Archwilio Mewnol a ddarparwyd yn ystod 2025-26

24. Yn gyffredinol, roeddem yn gallu darparu sicrwydd 'Rhesymol' neu well ar gyfer 73% (72% yn 2024-25) o'r archwiliadau a gynhaliwyd yn ystod 2025-26.
25. Derbyniodd pedwar archwiliad (27%) sicrwydd 'Cyfyngedig' yn ystod y flwyddyn, o'i gymharu â phedwar (22%) yn 2024-25.

26. Mae'n werth nodi na dderbyniodd yr un archwiliad 'Ddim' sicrwydd.

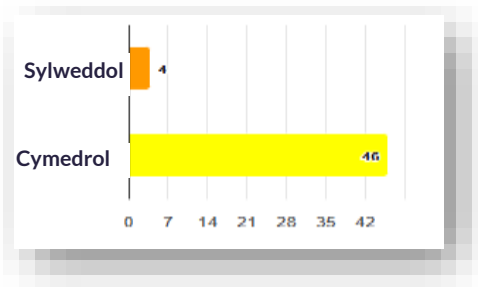

27. Yn unol â'n protocol, rydym yn ail-ymweld yn ffurfiol â'r holl faterion, risgiau a chyfleoedd a godwyd mewn adroddiadau â sicrwydd 'Cyfyngedig' ar ddiwedd y cyfnod gweithredu, er mwyn sicrhau eu bod wedi cael eu cyflawni'n effeithiol.
28. Pan ddaethom o hyd i faterion, risgiau a chyfleoedd, cawsant eu derbyn gan reolwyr a'u monitro drwy ein system olrhain gweithredoedd, a drafodir ymhellach yn yr adran sy'n dilyn.

Materion / Risgiau / Cyfleoedd a Godwyd

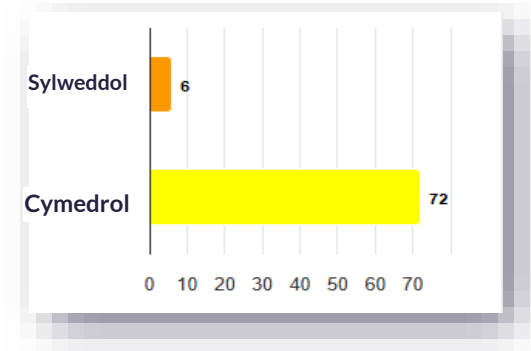
29. Rydym yn monitro'r holl weithredoedd y mae rheolwyr yn eu cynnig er mwyn mynd i'r afael â'r materion, risgiau a chyfleoedd a godwyd ac rydym yn cysylltu â rheolwyr ar ddiwedd y cyfnod gweithredu er mwyn sicrhau eu bod wedi derbyn sylw.
30. Rydym yn defnyddio system olrhain gweithredoedd y cyngor, 4action, i fonitro'r 'Materion', 'Risgiau' a 'Chyfleoedd' sy'n cael eu codi gennym fel rhan o'n gwaith. Rydym wedi datblygu a mireinio dangosfwrdd i ddefnyddwyr ar 4action, sy'n dangos darlun gwirioneddol o berfformiad cyfredol o ran mynd i'r afael â gweithredoedd sydd angen sylw ac mae'n hwyluso'r gwaith o fonitro ac adrodd ar yr wybodaeth hon. Rydym yn monitro gweithredoedd 'hwyr' yn barhaus fel ein bod yn gallu derbyn diweddariad prydlon gan reolwyr yn glŷn â'r cynnydd wrth fynd i'r afael â'r gweithredoedd hyn.

Materion / Risgiau / Cyfleoedd a godwyd yn 2025-26

31. Yn ystod 2025-26, gwnaethom godi 50 (63 yn 2024-25) 'Mater / Risg / Cyfle' oedd angen sylw gan reolwyr. Gwnaethom raddio 4 (10 yn 2024-25) yn 'sylweddol' (ambr) a 46 (5 yn 2024-25) yn 'gymedrol' (melyn).
32. Dylid nodi na chodwyd unrhyw faterion / risgiau / cyfleoedd 'Critigol' (coch) yn ystod y flwyddyn, ac nid oes 'materion / risgiau / cyfleoedd' 'Critigol' (coch) angen sylw ar hyn o bryd.

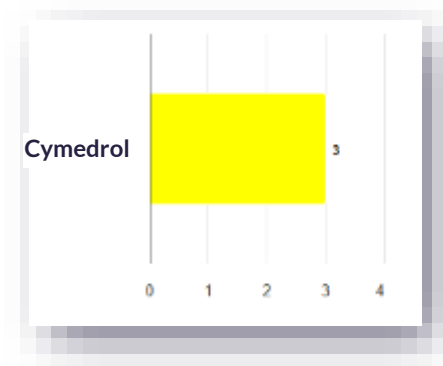
Gweithredoedd Cyfredol

33. Ar 31 Mawrth 2026, roeddem yn cadw llygaid ar 78 o weithredoedd oedd angen eu cwblhau (52 ar 31 Mawrth 2025). Roedd chwech o'r gweithredoedd hyn (wyth yn 2024-25) yn risgiau 'sylweddol' (ambr) a 72 (44 yn 2024-25) yn 'gymedrol' (melyn), fel y gwelir isod.

Gweithredoedd Hwyr

34. Ar 31 Mawrth 2026, roedd tair gweithred (dim yn 2024-25) yn 'hwyr' gan nad oedd rheolwyr wedi eu cwblhau erbyn y dyddiad a bennwyd. Mae'r rhain yn gysylltiedig â thri 'mater/risg' 'cymedrol' a godwyd yn ystod archwiliad o'r Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl.

Adnoddau, capasiti a sgiliau

Adnoddau

35. Wrth gyflawni'r strategaeth archwilio ar sail risg, mae'r prif swyddog archwilio, gyda chefnogaeth y Tîm Arweinyddiaeth, wedi gwneud pob ymdrech i wneud y defnydd gorau o'r adnoddau archwilio mewnol oedd ar gael yn ystod y flwyddyn.
36. Mae un swydd yn cael ei chadw'n wag o hyd er mwyn ein galluogi i ddefnyddio'r gyllideb i gomisiynu arbenigwyr archwilio mewnol, ac mae'r trefniant hwn yn gweithio'n dda. Yn ogystal ag archwilwyr TG yng Nghyngor Salford, rydym wedi defnyddio dau arbenigwr archwilio mewnol arall.
37. Er ein bod ni wedi colli un aelod o'r tîm archwilio mewnol yn ystod 2025-26, sydd wedi symud i rôl newydd o fewn y tîm a sefydlwyd i ofalu am faterion yswiriant a gwrth-dwyll, llwyddom i lenwi'r swydd wag yn gyflym a phenodi Uwch Archwilydd newydd ym mis Rhagfyr 2025. Er nad oes ganddynt brofiad na chymwysterau archwilio mewnol ffurfiol, mae ganddynt brofiad gweithredol helaeth a sgiliau trosglwyddadwy, ac maent yn derbyn cefnogaeth fel rhan o'r broses gynefino.

Sgiliau

38. Mae gan uwch aelodau'r tîm amrywiaeth o gymwysterau proffesiynol ac mae'r gymysgedd yn dda, gan gynnwys CIPFA, CIIA¹, IRRV², ACFS ac ACFTech³. Mae'r gwasanaeth yn sicrhau fod staff yn parhau â'u datblygiad proffesiynol a'u bod yn ymwybodol o'r risgiau a'r datblygiadau sy'n dod i'r amlwg yn y sector. Rydym hefyd wedi cymryd rhan ym mhob hyfforddiant corfforaethol gorfodol, lle'r oedd hynny'n ofynnol.

Cadarnhad o annibyniaeth sefydliadol, llinellau adrodd, a gwrthrychedd.

39. Yn unol â'r Safonau, mae'n rhaid i'r prif swyddog archwilio gadarnhau, o leiaf unwaith y flwyddyn, annibyniaeth y gweithgarwch archwilio mewnol.
40. Mae'r Siarter Archwilio Mewnol yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio bob blwyddyn er mwyn ei gymeradwyo. Mae'n diffinio sut y gellir sicrhau a chynnal annibyniaeth wrth archwilio mewnol, llinellau adrodd y prif swyddog archwilio a sut y gellir sicrhau gwrthrychedd. Fe'i cymeradwywyd gan y Pwyllgor ar [26 Mehefin 2025](#)
41. Yn unol â hynny, nid yw'r Pennaeth Archwilio a Risg wedi cymryd unrhyw ran yn y gwaith o gynnal ac adrodd ar archwiliadau mewn meysydd lle mae gwrthdaro'n bodoli, ac mae llinellau adrodd a gwrthrychedd wedi cael eu cynnal drwy gydol y flwyddyn, yn unol â'r Siarter Archwilio Mewnol.

¹ Mae'r CIIA (Sefydliad Siartredig Archwilwyr Mewnol) yn gymdeithas broffesiynol ar gyfer archwilwyr mewnol.

² Yr IRRV (Sefydliad Ardrethu a Phrisio Refeniw) yw'r corff proffesiynol ar gyfer trethi lleol, budd-daliadau a phrisio.

³ Mae'r ACFS a'r ACFTech yn gymwysterau atal twyll sy'n cael eu darparu gan y Bwrdd Achredu Proffesiynol Atal Twyll.

Rhaglen Sicrhau Ansawdd a Gwella

42. Mae'r Safonau'n nodi bod yn rhaid i'r prif swyddog archwilio gynhyrchu Rhaglen Sicrhau Ansawdd a Gwella i werthuso'r swyddogaeth archwilio mewnol a chadarnhau ei fod yn cydymffurfio â'r safonau perthnasol, cwrdd â'r amcanion perfformiad a sicrhau gwelliant parhaus. Mae'n cynnwys pedwar prif elfen a rhaid adrodd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ac uwch reolwyr unwaith y flwyddyn o leiaf:

- Asesiad ansawdd allanol (Safon 8.4)
- Asesiad ansawdd mewnol (Safon 12.1)
- Mesur Perfformiad (Safon 12.2)
- Goruchwyllo a gwella perfformiad ymgysylltu (Safon 12.3)

Asesiad ansawdd allanol

43. Roedd Safonau Archwilio Mewnol blaenorol y Sector Cyhoeddus yn mynnu bod gwasanaethau archwilio mewnol yn cael asesiad allanol unwaith bob pum mlynedd, ac roedd yn rhaid i'r asesiad gael ei gynnal gan asesydd neu dîm asesu cymwys ac annibynnol o du allan i'r sefydliad.

44. Cwblhawyd yr asesiad allanol diwethaf o Wasanaeth Archwilio Mewnol Cyngor Sir Ynys Môn drwy gyfrwng adolygiad cymheiriaid gan Gyngor Sir Y Fflint.

45. Daeth yr asesiad i ben ym mis Mai 2023, a chadarnhawyd y canlynol:

“Wedi i Gyngor Sir y Fflint ddilysu'r hunanasesiad, mae Gwasanaeth Archwilio Mewnol Cyngor Sir Ynys Môn yn ‘Cydymffurfio'n Gyffredinol’ â'r gofynion. ‘Cydymffurfio'n Gyffredinol’ yw'r lefel uchaf o gydymffurfiaeth yn dilyn asesiad allanol... Yn gyffredinol, mae Gwasanaeth Archwilio Mewnol Cyngor Sir Ynys Môn yn cydymffurfio â'r safonau ym mhob maes arwyddocaol ac mae'n gweithredu'n annibynnol ac yn wrthrychol.”

---

46. Mae Grŵp Prif Archwilwyr Cymru wedi sefydlu rhaglen adolygu cyfoedion ar gyfer y rownd nesaf o asesiadau, a bydd Cyngor Sir Benfro yn asesu Cyngor Sir Ynys Môn yn 2028.

Asesiad ansawdd mewnol

47. Cwblhawyd hunanasesiad yn erbyn y safonau newydd ym mis Mehefin 2025 er mwyn penderfynu beth oedd angen ei newid er mwyn sicrhau bod y cyngor yn cydymffurfio ag egwyddorion y fframwaith newydd. Yn gyffredinol, oherwydd ymagwedd fodern y cyngor mewn perthynas ag archwilio mewnol, amlygodd yr asesiad bod swyddogaeth archwilio mewnol y cyngor yn ‘cydymffurfio'n gyffredinol’ â'r gofynion newydd.

48. Cyflwynwyd adroddiad ar yr hunanasesiad mewnol i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ym mis Gorffennaf 2025.

49. Mae angen cryfhau rhai meysydd a drafftiiwyd cynllun gweithredu gweithredol sy'n cynnwys amserlenni, yn ogystal â neilltuo cyfrifoldebau. Mae'r rhan fwyaf o'r gweithredoedd yn ymwneud â chryfhau trefniadau casglu gwybodaeth er mwyn cefnogi arferion gweithio. Mae'r gwaith yn parhau a bydd diweddariad yn cael ei ddarparu i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn ystod 2026-27.

Mesur Perfformiad

50. Ym mis Mehefin 2025, cytunodd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar nifer o dargedau perfformiad yn y [Strategaeth ar gyfer 2025-26](#), a gellir eu gweld isod.

Dangosydd Perfformiad	Targed 2024-25	Gwirioneddol 2024-25	Targed 2025-26	Gwirioneddol 2025-26
Risgiau Gweddilliol Coch / Ambr yn y Gofrestr Risgiau Strategol a archwiliwyd (dros gyfnod treigl o 24 mis)	80%	80%	80%	80%
Archwiliadau a gwblhawyd o fewn chwe mis	85%	83%	85%	80%
Ymateb cleientiaid yn 'fodhaol' neu well	100%	100%	100%	100%
Nifer staff (cyfwerth ag amser llawn (FTE))	2.8 FTE	2.8 FTE	2.8 FTE	2.7 FTE
Yr holl rybuddion twyll a gafodd eu derbyn, eu hystyried a'u dosbarthu	100%	100%	100%	100%
Canlyniad yr asesiadau mewnol (blynyddol) ac allanol (bob pum mlynedd) o'r rhaglen sicrhau ansawdd a gwella	Cydymffurfio'n Gyffredinol	Cydymffurfio'n Gyffredinol	Cyflawni'n Gyffredinol	Cyflawni'n Gyffredinol

51. Rydym wedi perfformio'n dda yn erbyn y rhan fwyaf o'n targedau, gyda phedwar o'r chwe dangosydd yn cyrraedd eu targed.

52. Yn bwysicaf oll, rydym wedi cyflawni ein targed i adolygu 80% o'r risgiau gweddilliol coch ac ambr yn y Gofrestr Risgiau Strategol ac mae hynny'n darparu sicrwydd digonol i ganiatáu i'r prif swyddog archwilio ddarparu Barn Archwilio Flynyddol.

Meincnodi

53. Mae Grŵp Prif Archwilwyr Cymru wedi dechrau meincnodi yn 2025-26 ond pan ysgrifennwyd yr adroddiad hwn nid oedd y canlyniadau wedi cael eu cyhoeddi.

Goruchwylio a gwella perfformiad ymgysylltu (archwilio)

54. Mae methodolegau'n bodoli ar gyfer goruchwylio a sicrhau ansawdd, ac maent wedi cael eu cofnodi mewn cynllun gweithredol a thempledi.

55. Mae'r prif swyddog archwilio'n gyfrifol am oruchwylio'r gwaith ymgysylltu, boed yn cael ei gwblhau gan staff archwilio mewnol neu ddarparwyr gwasanaeth eraill. Mae cyfrifoldebau goruchwylio'n cael eu dirprwyo i unigolion addas a chymwys, ond y prif swyddog archwilio sy'n ysgwyddo'r cyfrifoldeb yn y pen draw.

56. Er mwyn sicrhau ansawdd, mae'r Prif Archwilydd yn gyfrifol am sicrhau bod archwiliadau'n cael eu cwblhau yn unol â'r Safonau a methodolegau'r swyddogaeth archwilio mewnol ac mae'n cadarnhau bod y gwaith papur a archwiliwyd yn cefnogi'r canfyddiadau, casgliadau ac unrhyw faterion, risgiau neu gyfleoedd a godwyd. Mae'r prif swyddog archwilio'n cynnal adolygiad sicrwydd ansawdd terfynol yn dilyn pob archwiliad.

57. Er mwyn datblygu cymwyseddau, mae archwilwyr mewnol yn derbyn arweiniad drwy gydol pob archwiliad, mae 'cyfnodau seibiant' yn cael eu cynnal yn rheolaidd ac mae nodiadau adolygu yn cael eu darparu yn dilyn adolygiadau sicrhau ansawdd. Mae'r prif swyddog archwilio'n darparu adborth parhaus i archwilwyr mewnol ynglŷn â'u perfformiad a chyfleoedd i wella, ac mae hyn yn cael ei gofnodi'n ffurfiol yn ystod gwerthusiadau perfformiad blynyddol.

58. Mae'r Safonau hyn yn sicrhau bod gweithgareddau archwilio mewnol yn gwella'n barhaus ac yn cydymffurfio â'r safonau proffesiynol uchaf.

Cyflawni'r Strategaeth Archwilio Mewnol

59. Cafodd y mandad archwilio mewnol, y weledigaeth a'r amcanion strategol eu cymeradwyo gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn ei gyfarfod ym mis [Mehefin 2025](#), ac maent wedi'u cynnwys yn y [Siarter Archwilio Mewnol a Chynllun a Strategaeth Archwilio Mewnol 2025-26](#).
60. Mae'r Strategaeth yn nodi sut y cafodd y cynllun archwilio seiliedig ar risg ei ddatblygu, yn cynnwys sut y cafodd ei lywio gan risgiau strategol, disgwyliadau rhanddeiliaid ac amcanion strategol.
61. Trwy gydol y flwyddyn ceisiom ychwanegu gwerth lle bynnag y bo modd, i gefnogi amcanion y sefydliad. Rydym wedi parhau i gefnogi rheolwyr o fewn y cyngor trwy ddarparu hyfforddiant, cyngor a chaffael adnoddau ychwanegol er mwyn darparu sicrwydd.
62. Yn ein Strategaeth, rydym yn nodi tri Amcan Strategol:

Amcanion strategol 1: Swyddogaeth archwilio mewnol sydd wedi cymhwyso'n llawn

63. Cam allweddol oedd cefnogi'r Uwch Archwilydd i ddod yn Archwilydd Mewnol Ardystiedig erbyn 2028. Fe wnaeth yr Uwch Archwilydd symud i'r rôl Swyddog Yswiriant a Gwrth-dwyll yn ystod y flwyddyn. Yn dilyn y cyfnod cynefino, bydd yr Uwch Archwilydd newydd yn gwneud penderfyniad ynglyn â'u llwybr cymwysterau.
64. Lle bo modd, mae aelodau'r tîm yn darparu tystiolaeth o'u datblygiad proffesiynol parhaus.

Amcanion strategol 2: Ymgorffori technoleg a dadansoddeg archwilio mewn archwiliadau

65. Cam allweddol oedd monitro parhaus mewn un maes risg newydd o leiaf drwy ddadansoddi data. Cyflawnwyd hyn drwy fonitro perfformiad y gyflogres yn barhaus, maes risg ariannol allweddol, yn ogystal â chredydwy.

66. Cam allweddol arall oedd gwella llythrennedd digidol archwilwyr drwy sicrhau eu bod yn gallu defnyddio technoleg yn hyderus, yn cynnwys Deallusrwydd Artiffisial, i wella'r broses asesu risg ac ansawdd archwiliadau ac adrodd yn fwy effeithlon. Mynychodd y Prif Archwilydd a'r Uwch Archwilydd gwrs ar ddefnyddio Dadansoddeg Data ym mis Mawrth 2026 a byddant yn rhoi'r hyn a ddysgwyd ar waith yn ystod 2026-27.

Amcanion strategol 3: Chwilio am gyfleoedd i gydweithio'n rhanbarthol a chenedlaethol

67. Cam allweddol oedd parhau i fod yn aelod o grwpiau rhwydweithio ac roedd targed metrig i gydweithio ar un maes allweddol.
68. Rydym wedi parhau i gefnogi cyfoedion yn y rhanbarth, yn genedlaethol ar draws Cymru a Gogledd Orllewin Lloegr, trwy rannu arfer dda a rhaglenni gwaith, ynghyd â meysydd lle mae risgiau'n dod i'r amlwg.
69. Mae'r prif swyddog archwilio'n cadeirio Partneriaeth Archwilio Gogledd a Chanolbarth Cymru, rhwydwaith rhanbarthol o brif swyddogion archwilio yng ngogledd a chanolbarth Cymru.
70. Yn ystod y flwyddyn, fe wnaethom ofyn i fod yn rhan o ymarfer peilot y Fenter Twyll Genedlaethol sy'n cael ei redeg gan Swyddfa'r Cabinet ac ni yw'r unig awdurdod lleol yng Nghymru sydd wedi cael ei ddewis i gymryd rhan. Mae'r ymarfer yn gyfrinachol rhag rhybuddio twyllwyr. Byddwn yn adrodd ar y canlyniadau yn ystod 2026-27.
71. Er gwaetha'r newidiadau staffio yn ystod y flwyddyn, mae'r strategaeth yn perfformio'n unol â'r targed, ac rydym wedi cyrraedd y targed metrig allweddol i adolygu 80% o risgiau strategol gweddilliol coch ac ambr y cyngor dros gyfnod treigl o 24 mis, sy'n dangos bod y strategaeth yn gyraeddadwy gyda'r sgiliau, capasiti a chyllideb sydd ar gael.

Heriau a chyfleoedd i'r dyfodol

72. Rydym yn parhau i fod â rôl allweddol er mwyn helpu'r cyngor i sicrhau bod ei risgiau'n cael eu hadnabod a'u rheoli'n briodol. Mae hyn wrth wraidd ein gwaith wrth archwilio effeithiolrwydd rheolaethau'r cyngor ar gyfer rheoli ei risgiau.
73. Fodd bynnag, mae gofynion sicrwydd yn hyblyg ac yn newid yn barhaus, gan olygu bod yn rhaid i archwilio mewnol fod ar flaen y newidiadau hyn er mwyn gallu bod yn berthnasol a darparu sicrwydd ar gyfer meysydd megis newid hinsawdd, seiberddiogelwch a risgiau ariannol sy'n newid yn barhaus.
74. Mae arddangos stiwardiaeth dros arian cyhoeddus, adeiladu a chynnal ymddiriedaeth a hyder y cyhoedd yn y penderfyniadau a wneir a chyflawni dyfodol cynaliadwy ar gyfer trethdalwyr a defnyddwyr gwasanaeth yn ddisgwyliadau sylfaenol i bawb sy'n gweithio yn y gwasanaethau cyhoeddus. Gall archwilio mewnol gyfrannu at y we gymhleth hon o ddisgwyliadau, rhwymedigaethau, uchelgeisiau a heriau trwy ddarparu cymorth mewn ffordd unigryw ac annibynnol.
75. Mae cyflawni hyn yn gofyn am archwilwyr mewnol sydd wedi eu hyfforddi ac sy'n cael eu cefnogi gan ddulliau modern a safonau proffesiynol. Mae'n gofyn am gapasiti a medrusrwydd.
76. Mae tîm brwdfrydig ac ymroddedig, ynghyd â chydweithwyr dibynadwy, yn golygu bod y gwasanaeth archwilio mewnol mewn sefyllfa dda i sicrhau y gall gyflawni ei strategaeth a pharhau i gefnogi'r cyngor fel elfen allweddol o'i strwythur llywodraethu.

Atodiad A: Diffiniad o Raddfeydd Sicrwydd 2025-26

Lefel Sicrwydd	Diffiniad
Sicrwydd Sylweddol	<p>Mae'r trefniadau ar gyfer llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol yn dda.</p> <p>Dim Materion / Risgiau sylweddol nac o bwys wedi eu canfod.</p>
Sicrwydd Rhesymol	<p>Mae'r trefniadau ar gyfer llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol yn rhesymol.</p> <p>Mae mân wendidau o ran rheoli risgiau a / neu fesurau rheoli ond nid oes unrhyw risgiau o ran cyflawni amcanion. Gall Rheolwyr a Phenathiaid Gwasanaeth roi sylw iddynt.</p>
Sicrwydd Cyfyngedig	<p>Mae'r trefniadau ar gyfer llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol yn gyfyngedig.</p> <p>Mae gwendidau sylweddol wrth reoli risgiau a / neu reolaethau sy'n peryglu cyflawni amcanion. Mae angen i Benaethiaid Gwasanaeth eu datrys ac efallai y bydd angen hysbysu'r UDA.</p>
Dim Sicrwydd	<p>Mae'r trefniadau ar gyfer llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol yn sylweddol ddiffygiol.</p> <p>Mae gwendidau sylfaenol wrth reoli risgiau / a neu reolaethau a fydd yn arwain at fethu â chyflawni amcanion. Mae angen i'r UDA roi sylw iddynt ar unwaith ac efallai y bydd angen ymyrraeth y Pwyllgor Gwaith.</p>

Atodiad B: Map Sicrwydd (Trydedd Linell) - Risgiau Gweddilliol Coch ac Ambr yn y Gofrestr Risg Strategol 2025-26

Cyf Risg	Risg	Blaenoriaeth Risg Cynhenid	Blaenoriaeth Risg Gweddilliol	Blwyddyn Archwilio 2020/21	Blwyddyn Archwilio 2021/22	Blwyddyn Archwilio 2022/23	Blwyddyn Archwilio 2023/24	Blwyddyn Archwilio 2024/25	Blwyddyn Archwilio 2025/26
YM1	Risg bod gostyngiad gwirioneddol yng nghyllid y Cyngor yn arwain at gwtogi gwasanaethau statudol	5:5 25	4:5 20			Gwynwch Ariannol (Tachwedd 2022)		Cadernid amcangyfrifon a digonolrwydd asesiad o gronfeydd wrth gefn (Adran 25 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003) (Gorffennaf 2024)	Rheolaeth Ariannol (Mawrth 2026)
YM2	Risg bod y cyngor yn methu recriwtio, cadw a datblygu staff addas, neu nad yw'r strwythur staffio yn addas	4:5 20	4:4 16			Recriwtio a Chadw (Mehefin 2022)		Recriwtio a Chadw (Rhagfyr 2024)	
YM3	Risg bod methiant TG yn amharu'n sylweddol ar ddarparu gwasanaethau	5:5 25	4:4 16	Archwiliad TG - Gwynwch TG (Dilyniant) (Mai 2021)	Archwiliad TG - Rheoli Trwyddedau Meddalwedd (Ionawr 2022)	Archwiliad TG - Cyfrifiadura yn y Cwmwl (Mawrth 2023)	Rheoli Mynediad Corfforaethol (Risgiau Allweddol) (Mawrth 2024)	Rheoli Cyflenwyr TG (Gorffennaf 2024)	Archwiliad TG: Rheoli'r Ddesg Wasanaeth (Mehefin 2025)
				Archwiliad TG - Parhad Gwasanaeth TG (Gwerydo) (Ebrill 2021)		Archwiliad TG - Parhad Gwasanaeth TG (Gwerydo) (Dilyniant) (Medi 2022)		Archwiliad TG - Seiberddiogelwch - Dadansoddiad o'r Bylchau NCSC CAF (Tachwedd 2024)	Archwiliad TG: Seiberddiogelwch mewn Ysgolion (Tachwedd 2025)
						Rheoli Gwendidau TG (Medi 2022)		Archwiliad TG - Diogelwch Ffisegol ac Amgylcheddol	

Cyf Risg	Risg	Blaenoriaeth Risg Cynhenid	Blaenoriaeth Risg Gweddilliol	Blwyddyn Archwilio 2020/21	Blwyddyn Archwilio 2021/22	Blwyddyn Archwilio 2022/23	Blwyddyn Archwilio 2023/24	Blwyddyn Archwilio 2024/25	Blwyddyn Archwilio 2025/26
						Rheoli Gwendidau TG (Ionawr 2023)			Canolfannau Data (Rhagfyr 2025)
YM5	Y risg o fethu â gweithredu newidiadau cenedlaethol i'r system addysg a bodloni'r heriau addysgol yn y dyfodol	4:5 20	4:4 16				Rhaglen Moderneiddio Cymunedau Dysgu (Awst 2023)		
YM7	Risg nad yw'r cyngor yn ddigon gwydn i allu darparu gwasanaethau yng ngoleuni newidiadau allanol	4:4 16	3:4 12	Adolygu'r Ymateb Argyfwng i COVID-19 (Ebrill 2020)	Sicrwydd Rheoli Argyfwng COVID-19 (Mai 2021)		Gwytnwch Sefydliadol (Tachwedd 2023)		
YM9	Risg o ddiffyg tai addas y gall preswylwyr lleol eu fforddio yn eu cymunedau	4:5 20	4:5 20			Trefniadau'r cyngor ar gyfer darparu tai addas (Mehefin 2022)		Datblygu Tai (Rhagfyr 2024)	
YM10	Risg bod camgymeriad diogelu difrifol yn arwain neu'n cyfrannu at niwed difrifol i'r unigolion bregus hynny y mae'r cyngor yn gyfrifol amdanynt	5:4 20	4:2 8	Panel Rhiant Corfforaethol (Ionawr 2021)			Rheoli Risg Strategol - Diogelu (YM10) (Ionawr 2024)		Rheoli Risg Strategol - Diogelu (ISROs) (YM10) - Adolygiad Dilynol Cyntaf (Mawrth 2026)
YM11	Risg bod tlodi cynyddol yn cynyddu'r galw am wasanaethau'r cyngor	4:5 20	4:5 20			Tlodi (Mawrth 2023)			Diweddariad Awst 2025

Cyf Risg	Risg	Blaenoriaeth Risg Cynhenid	Blaenoriaeth Risg Gweddilliol	Blwyddyn Archwilio 2020/21	Blwyddyn Archwilio 2021/22	Blwyddyn Archwilio 2022/23	Blwyddyn Archwilio 2023/24	Blwyddyn Archwilio 2024/25	Blwyddyn Archwilio 2025/26
YM13	Risg bod newid hinsawdd yn effeithio'r Ynys ac nad yw'r cyngor yn sefydliad net sero erbyn 2030	4:4 16	4:3 12			Gwiriad Iechyd Newid Hinsawdd (ZM) (Medi 2022)			Adolygiad Sero Net (Asesiad Allanol)
YM14	Risg nad yw asedau ffisegol cyngor yn addas, neu na fyddant yn diwallu anghenion preswylwyr, busnesau ac ymwelwyr yn y dyfodol	5:5 25	4:4 16		Buddsoddi mewn Asedau (Tachwedd 2021)			Rheoli Asedau Ffisegol y cyngor (Mawrth 2025)	
YM16	Risg nad yw'r cyngor yn gallu rheoli newid yn effeithiol gan gyfyngu ar ei allu i foderneiddio a darparu gwasanaethau cynaliadwy, effeithiol ac effeithlon	4:5 20	3:4 12						Archwiliad TG - Rheoli'r Ddesg Wasanaeth (Mehefin 2025)

Atodiad C: Gwaith Archwilio Mewnol Arall yn 2025-26

Teitl yr Archwiliad	Dyddiad yr Adroddiad Terfynol	Lefel Sicrwydd	Critigol	Sylweddol	Cymedrol
Cyllid Gofal Cymdeithasol Oedolion: Aseidiadau Ariannol - Gofal Preswyl a Nyrsio	25/06/25	Cyfyngedig	0	2	5
Sail y Dreth Gyngor	27/06/25	Rhesymol	0	0	3
Archwiliad TG: Rheoli Cyflenwyr TG (Adolygiad Dilydol Cyntaf)	02/07/25	Cyfyngedig	0	0	7
Monitro Parhaus - y Gyflogres	02/09/25	Rhesymol	0	0	0
Monitro Parhaus - Profi Anfonebau Dyblyg	03/09/25	Rhesymol	0	0	0
Rheoli Perfformiad	20/10/25	Rhesymol	0	2	5
Systemau Ariannol - y Gyflogres	24/03/26	Rhesymol	0	0	5
Systemau Ariannol - Rheoli Trysorlys	24/03/26	Sylweddol	0	0	1
Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl - (Ail Adolygiad Dilydol)	20/04/26	Cyfyngedig	0	0	3
	Cyfanswm 2025-26	9	0	4	29
	Cyfanswm 2024-25	12	0	10	43